

1. Статистика страхового ринку України. Forinsurer (Форіншурер) — онлайн-журнал про технології страхування, insurtech (іншуртех) та fintech (фінтех). URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення 20.10.2024 р.).

2. Страхування життя: Ліга страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com/stats/life> (дата звернення 22.10.2024 р.).

3. Татаріна Т.В. Страхування життя в Україні: проблеми та нові можливості розвитку. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 1(7). С. 91–105. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/view/111/233>. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-1\(7\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-1(7)) (дата звернення 07.10.2024 р.).

4. Insurance TOP — журнал про страхування та іншуртех. 2024. № 1(97). URL: https://forinsurer.com/insurancetop_97 (дата звернення 17.10.2024 р.).

5. Insurance TOP — журнал про страхування та іншуртех. 2024. № 3(99). URL: https://forinsurer.com/insurancetop_99 (дата звернення 17.10.2024 р.).

Косенко О.П.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри маркетингу*

Косенко С.А.,

здобувач вищої освіти

Національний технічний університет «ХПІ»

ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ СТРАТЕГІЙ СТІЙКОСТІ БІЗНЕСУ

У доповіді розглядається роль економічної аналітики у формуванні стратегій стійкості бізнесу в умовах нестабільності та високої конкуренції. Окреслюються основні підходи до використання аналітичних інструментів для прогнозування ризиків, оптимізації ресурсів та підвищення конкурентоспроможності [1, 6, 9]. Особливу увагу приділено методам збору, обробки та інтерпретації даних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [2, 5, 10].

Економічна аналітика — це процес збору, обробки та інтерпретації економічних даних з метою прийняття стратегічних рішень у бізнесі. Вона включає використання кількісних методів, статистичних моделей і сучасних технологій аналізу даних для прогнозування динаміки ринку, поведінки споживачів і потенційних ризиків [3, 7, 12].

Економічна аналітика відіграє ключову роль у розробці стратегій, що забезпечують стійкість бізнесу та сприяють подоланню крихкості державних систем. У сучасних умовах, коли бізнес і держави стикаються з численними викликами (економічні кризи, війни, зміна клімату, глобалізація), аналітичні інструменти стають незамінними для прийняття ефективних рішень.

До основних компонентів економічної аналітики пропонуємо віднести: збір інформаційно-аналітичних даних: фінансові показники, макроекономічні індикатори, ринкові тенденції; обробка даних: використання програмних продуктів (Power BI, Tableau, Excel) для аналізу великих масивів інформації; прогнозування: моделі прогнозування попиту, ризиків, руху капіталу; візуалізація: створення інтерактивних звітів і діаграм для прийняття рішень [4, 8, 13].

Вплив економічної аналітики на стратегії стійкості бізнесу:

- забезпечення адаптивності: аналітика дозволяє бізнесу швидко реагувати на зміни ринкових умов;
- підвищення ефективності прийняття рішень: використання аналітичних даних для обґрунтування стратегічних кроків;
- мінімізація ризиків: ідентифікація потенційних загроз і розробка сценаріїв для їхньої нейтралізації;
- довгострокова конкурентоспроможність: виявлення нових можливостей для розвитку через аналітику.

Особливості використання економічної аналітики у формуванні стратегій стійкості бізнесу проявляються в різних напрямках діяльності (рис. 1).

Рис. 1. Особливості використання економічної аналітики у формуванні стратегій стійкості бізнесу

Економічна аналітика є фундаментом для створення ефективних стратегій стійкості бізнесу та зміцнення державних інституцій. Використання сучасних аналітичних інструментів допомагає адаптуватися до викликів, мінімізувати ризики і забезпечити стабільність у довгостроковій перспективі. Економічна аналітика є важливим інструментом для формування стратегій стійкості бізнесу. Вона дозволяє знижувати ризики, приймати обґрунтовані рішення та підвищувати ефективність управління ресурсами. У сучасних умовах нестабільності використання економічної аналітики стає ключовим фактором успішності бізнесу.

Література

1. Pererva P., Nagy S., Maslak M. (2018) Organization of marketing activities on the intrapreneurship // MIND Journal. № 5. 10 p.
2. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ В.Л. Антикризисний механізм сталого розвитку підприємства / ТОВАЖНЯНСЬКИЙ В.Л.-Х.: Віровець А.П. : Апостроф, 2012. — 703 с.
3. Kocziszky G., Pererva P.G., Veres Somosi M. (2019) Compliance program: [tutorial]. Kharkov; Miskolc : NTU «KhPI». 689 p.
4. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХП», 2019. 1002 с.
5. Kocziszky G., Pererva P.G., Veres Somosi M. (2019) Compliance program: [tutorial]. Kharkov; Miskolc : NTU «KhPI». 689 p.
6. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Визначення ризику оцінки стану кон'юнктури вітчизняного ринку асинхронних двигунів // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 1. С. 79–88.
7. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. К.: Знання, 2009. 1070 с.
8. Перерва П.Г. Управління інноваційною діяльністю підприємства // *Маркетинг: підручник* / За ред. О.А.Старостіної. К.: Знання, 2009. С. 461–518.
9. Kocziszky György, Pererva P.G., Szakaly D., Somosi Veres M. (2012) Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.
10. Перерва П.Г. Управління маркетингом на машинобудівному підприємстві // *Навч. посібник для інж.-техн.вузів*. — Харків : «Основа», 1993. — 288 с.
11. Перерва П.Г. Економіка і маркетинг виробничо-підприємницької діяльності: Навч. посібник / За ред. Перерви П.Г., Гавриць О.М., Погорелова М.І. Харків: НТУ «ХП», 2004. 640 с.
12. Побережна Н.М., Перерва П.Г. Визначення ефективності використання виробничого потенціалу машинобудівного підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 2. С. 191–198.

13. Перерва П.Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : підруч. / за ред. П.Г. Перерви, С.А. Меховича, М.І. Погорєлова. Харків: НТУ «ХП», 2008. 1080 с.

Котенок Д.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії,*

*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

АНАЛІТИКА СТІЙКОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Стійкість економічної системи є однією з ключових характеристик, що визначає її здатність функціонувати в умовах постійних викликів і кризових ситуацій. У сучасному світі глобальні виклики, такі як-от пандемії, фінансові кризи, воєнні конфлікти та екологічні проблеми, створюють значний тиск на економічні системи всіх розмірів і рівнів розвитку. Зазначене актуалізує дослідження, спрямовані на формування системи інструментів і методів оцінювання стійкості та підходів щодо її забезпечення, із залученням аналітичного потенціалу штучного інтелекту (далі — AI) та Big Data .

Стійкість макроекономічної системи залежить від її здатності підтримувати збалансованість розвитку, резильєнтності та емерджентності. Дослідники відзначають, що зазначена стійкість за часту є результатом взаємодії макроекономічних, фінансових, соціальних та інституційних чинників і , в свою чергу, визначає здатність системи знизити негативні наслідки криз, забезпечити власний довгостроковий розвиток [1].

Сучасна аналітика стійкості економічних систем поєднує традиційні (класичні) логічні й економетричні моделі та сучасний інструментарій, що дозволяє давати більш точну оцінку ризикам, розробляти реалістичні сценарії та чітко визначати атрактори подальшого розвитку подій.

Аналіз стійкості економічної системи вимагає застосування комплексних підходів, які дозволяють оцінювати поточний стан економіки, ідентифікувати потенційні загрози та прогнозувати можливі сценарії розвитку. Індекси та показники стійкості є важливими елементами при оцінці та порівнянні ефективності економічних систем у глобальному масштабі. Наприклад, за результатами індексу глобальної конкурентоспроможності, країни з високим рівнем інституційного розвитку демонструють кращу здатність адаптуватися до глобальних криз та підтримувати стабільність у кризові періоди [2].

До ключових методів, що найчастіше використовуються для такої аналітики належать варіації SWOT-аналізу, аналіз чутливості, сценарне моделювання, індексний аналіз і комплексний підхід до оцінки ризиків.

SWOT-аналіз дозволяє комплексно систематизувати внутрішні та зовнішні фактори, впорядкувати їх залежно від цілей дослідження, що дозволяє підвищити рівень адаптивності розроблених моделей до глобальних викликів, а отже забезпечити стійкість економічної системи. Аналіз чутливості дозволяє визначити ключові змінні, які мають (можуть мати) найбільший вплив. Під час пандемії COVID-19 аналіз чутливості допоміг багатьом країнам оцінити, як карантинні обмеження вплинуть на ВВП і рівень безробіття, що дозволило урядам своєчасно коригувати політику для мінімізації негативних наслідків.

Комплексний підхід до аналізу ризиків поєднує кілька методів дослідження стійкості економічної системи. У 2022 році Європейський центральний банк застосував комплексний підхід для оцінки потенційних ризиків для банківської системи в умовах можливої ескалації енергетичної кризи.

Таким чином, традиційні методичні підходи до аналізу стійкості економічної системи поєднують різноманітні методи. Їх використання дозволяє надавати детальний кількісний та якісний опис особливостей впливу факторів на стійкість економічної системи, та розробляти ефективні стратегії для забезпечення її стабільності.